

ӨМІРЗАҚ СҰЛТАНҒАЗИН АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ МЕМЛЕКЕТТІК ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КОСТАНАЙСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ УМИРЗАКА СУЛТАНГАЗИНА

**МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВТЫҢ 125 ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН
“АДАМИ КАПИТАЛДЫ ДАМУЫ КОНТЕКСТІНДЕГІ БІЛІМНІҢ РӨЛІ”**

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

**К 125 ЛЕТИЮ МАГЖАНА ЖУМАБАЕВА
“РОЛЬ ОБРАЗОВАНИЯ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО
КАПИТАЛА”**

23 қараша 2018 ж., Қостанай қ.
23 ноября 2018 г., г. Костанай

ӘОЖ 37.0 (063)

КБЖ 74.00

А 32

**РЕДАЦИЯ АЛҚАСЫ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ**

Әбіл Еркін Аманжолұлы, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ректоры, тарих ғылымдарының докторы, профессор;

Медетов Нурлан Амирович, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің ғылыми жұмыс және стратегиялық даму проректоры, физика – математикалық ғылымдарының докторы;

Мусабекова Гульвира Айдархановна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің академиялық жұмыс және әлеуметтік мәселелері жөнендегі проректоры, педагогика ғылымдарының кандидаты;

Ахметов Тлеген Альмуханович, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті ректорының кеңесшісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор;

Аманжол Күзембайұлы, тарих ғылымдарының докторы, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің профессоры;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, Мәскеу мемлекеттік халықаралық қатынастар институтының профессоры (Мәскеу, Ресей)

Оспанов Серикбай, филология ғылымдарының кандидаты, педагогика кафедрасының аға қызметкері;

Айдналиева Назгуль Аманжоловна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің психология-педагогикалық факультетінің деканы, педагогика ғылымдарының кандидаты;

Утегенова Бибигуль Мазановна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының меңгерушісі, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент;

Мнайдарова Светлана Сейтжановна, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушы, педагогика ғылымдарының кандидаты;

Калиев Дастан Дуйсенұлы, Қостанай мемлекеттік педагогикалық университетінің педагогика кафедрасының аға оқытушы, педагогика ғылымдарының магистрі.

**«АДАМИ КАПИТАЛДЫ ДАМУ КОНТЕКСТІНДЕГІ БІЛІМНІҢ РӨЛІ» = «РОЛЬ
ОБРАЗОВАНИЯ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА».** –

А 32

Қостанай, 2018. – 244б.

ISBN 978-601-7934-59-0

«Адами капиталды даму контекстіндегі білімнің рөлі» тақырыбындағы халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары осы жинаққа енгізілген.

Мақала авторлары: жоғарғы оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілер адами капиталды даму контекстіндегі қазіргі заманауи білім берудің өзекті мәселелерін айқындады, тәрбие жүйесінің өскелең ұрпақтың басымдықтары мен құндылықтар бағдарын қалыптастырудағы шешуші рөлін көрсетті, білім берудің жаңа міндеттеріне сәйкес педагогтардың кәсіби шеберлігін жетілдірудің қажеттілігін негіздеді.

Аталған жинақ жоғарғы оқу орындары және колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен ғылыми-ізденушілерге арналған.

В сборник включены материалы международной научно-практической конференции к 125 летию Магжана Жумабаева «Роль образования в контексте развития человеческого капитала».

Авторы статей: преподаватели вузов и колледжей, учителя школ и научные сотрудники отразили актуальные проблемы современного образования в контексте развития человеческого капитала, показали ключевую роль системы воспитания в формировании ценностных ориентаций и приоритетов подрастающего поколения, обосновали необходимость совершенствования профессионализма педагогов в свете новых образовательных задач.

Настоящий сборник предназначен для преподавателей вузов и колледжей, учителей школ и научные сотрудники.

**ӘОЖ 37.0 (063)
КБЖ 74.00**

ISBN 978-601-7934-59-0

©Қостанай мемлекеттік педагогикалық университеті, 2018

©Костанайский государственный педагогический университет, 2018

власти человека, но всякий может уменьшить своего знаменателя - свое мнение о самом себе, а этим уменьшением приблизить к совершенству».

В заключение процитирую слова А.В. Луначарского: «новые поколения воспринимают опыт старых, они стоят на плечах старых, воспринимают все ценное, приобретенное многими тысячами поколений, но воспринимают вместе с тем и предрассудки, и болезни, и пороки - всю грязь, всю муть и зловоние. Где-то нужно поставить фильтр, где-то нужно поставить сетку, которая пропускала бы все ценное, весь могучий поток со всеми его навыками и приобретениями, а муть, грязь и зловоние не пропускала бы. Этим фильтром может быть только школа.

Педагог - это тот человек, который должен передать новому поколению все ценные накопления веков и не передать предрассудков, пороков и болезней»[1].

Список литературы:

1. Лихачев Б.Т. Педагогика: Курс лекций/ Б.Т.Лихачев. Учеб. пособие для студентов педагог. учеб. заведений и слушателей ИПК и ФПК. – М.: Юрайт-Издат, 2003. – С.37.

2. Лихачев Д.С. Письма о добром. – СПб.: Изд-во Русско-Балтийский информ. Центр БЛИЦ, 1999.

3. Педагогический энциклопедический словарь. / Гл. ред. Б.М.Бим-Бад. – М.: Большая Российская энциклопедия, 2002. - С.81.

4. Соловцова И.А. Духовное воспитание школьников: проблемы, перспективы, технологии./ И.А.Соловцова //Учебно-методическое пособие для педагогов и студентов. - Волгоград: Изд-во ВГИПК РО, 2004. – С. 49.

5. Биография Ахмета Байтурсынова. http://go.mail.ru/ redir?via_page=1&type=sr&redir=eJzLKckpKlbS188vyUgtKkpNSy1KLCnW

6. Высказывание А.В.Луначарского <http://ariosto.ru/a-v-lunacharskij-4.html>

7. Сорокина Н.Н. Почему нельзя жить без математики. Первый урок алгебры и математического анализа в 11 классе <http://www.it-n.ru/attachment.aspx?id=47892>

«САБАҚТЫ ЗЕРТТЕУ» ТӘСІЛІ ЭКСПЕРИМЕНТАЛДЫҚ ЗЕРТТЕУДІҢ ЕРЕКШЕ НЫСАНЫ РЕТІНДЕ»

Ильясова Гульбаршын Аяпбергенкызы
бастауыш сынып мұғалімі
Жаменкенова Назгуль Зайнуллиновна
математика пәнінің мұғалімі
Қостанай қ.
e-mail: ilyasova.gulbarshyn@mail.ru

Аннотация

Өзектіліг: Білім сапасын деңгейін арттыру үшін өте қолайлы

Мақсаты: Нәтижелерді бақылауды жақсарту , оқу мүддесімен басқарылатын практикалық іс-әрекеттегі зерттеу және сыни іс-әрекеттегі зерттеу.

Аннотация

Актуальность: Подходящий для повышения уровня качества обучени

Цел: Улучшение контроля результатов, исследование практической деятельности, управляемый интересами обучения и исследование критической деятельности

Abstrakt

Relevance: The relevance of research is very convenient for increasing the degree of education quality.

The aim is to improve the control of results, practical action research conducted by studying concern, critical action research.

Goal: The aim is to improve the control of results, practical action research conducted by studying concern, critical action research.

Түйінді сөз: зерттеу, білім сапасы, сыни ойлау, әдістер.

Ключевые слова: исследования, качество образования, критическое мышление, методы.

Keywords: researches, quality of education, critical thinking, methods

Қазақстан Республикасы өзінің тәуелсіз мемлекет екендігін бүкіл әлемге дәлелдеді. Ендігі басты міндет - осы мемлекеттің өркендеп өсуі, халықтың әлеуметтік, экономикалық жағынан кемелденуі болып табылады. Мемлекеттің әлеуметтік, экономикалық өсіп-өркендеуінің түпқазығы – білім мен ғылым екені даусыз. Еліміздің болашақтағы дамуы, өсіп өркендеуі, әлемдік кеңістіктегі орны білімнің бағыт-бағдарына, оның тиімділігіне байланысты болмақ.

Қазақстанның әлемдегі бәсекеге қабілетті 50 елдің қатарына кіру стратегиясы-бүкіл ұлттың, елдің барлық атқару органдарының басты идеясына айланысуы тиіс екендігін атап көрсетті Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә.Назарбаев. Бұл білім саласын, соның ішінде білім саласының мамандарын дайындауға үлкен жауапкершілік жүктейтіні түсінікті.

Қазақстан Республикасы білім беру жүйесінің реформалануы қоғамның демократикалық бағытта дамуына бет алғанын айқындайды. Осыған орай білімге деген көзқарас түбегейлі өзгеріп, оқытудың жаңа түрлері, жаңа бағыттағы мектептер пайда болып, білім мазмұнының толығымен жаңаруына алып келді. Күн тәртібінде қойылып отырған күрделі мәселелердің ішінде жаз ұрпаққа білім беруді әлемдік деңгейге жеткізу үлкен орын алады.

Осы деңгейге жету барысында білім саласы мұғалімге жас ұрпаққа жүйелі білім қалыптастыру бағытын жүктеп отыр. Соның бастысы сабақтағы іс- әрекетті зерттеу болып табылады. Ал, іс- әрекетті зерттеу дегенімі не?

Бұл еңбек білім беру саласындағы іс-әрекеттегі зерттеу дегеніміз не екендігіне теориялық-практикалық талдау жасауға арналған: мұнда іс-әрекеттегі зерттеу тарих тұрғысынан қарастырылып, оның пәлсафалық негізі талданып, сондай-ақ жан-жақты талдаудың негізінде педагогикалық зерттеу мен мектеп жағдайындағы мұғалімнің іс-әрекеттегі зерттеуі арасындағы айырмашылық анықталады.

Практик-мамандар мектеп проблемаларын ойластыратын және оларға жауап беретін үдеріс мектеп базасындағы іс-әрекеттегі зерттеу болып табылады. Бұл – «мектепте» және «мектеп туралы» ғана емес, ең алдымен, «мектеп үшін» жүргізілетін зерттеу нысаны. Осыған қарап, мұғалімнің міндеті өзінің жеке тәжірибесін түсіну және жетілдіру үшін өзіндік рефлексивтік зерттеу үдерісіне өзінің тартылуы, ұмтылуы деп айта аламыз. Іс-әрекеттегі зерттеуге қатысушылардың күш-жігерлері оқу бағдарламасын өзгертуге, мектепте қолданылатын тәжірибеге қатысты дау айтуға және проблема қою, деректер жинау, талдау және әрекет ету жөніндегі үздіксіз үдерістермен айналысу арқылы әлеуметтік өзгерістерге қол жеткізу жұмыстарына бағытталған.

Іс-әрекеттегі зерттеудің мақсаты:

Нәтижелерді бақылауды жақсарту, оқу мүддесімен басқарылатын практикалық іс-әрекеттегі зерттеу және сыни іс-әрекеттегі зерттеу.

Міне, осы мақсатқа жету барысында мектебімізде іс-әрекеті зерттеу тобы құрылған. Сол топтарының бірінің жетекшісі ретінде мен, бастауыш сынып мұғалімі, Ильясова Гульбаршын Аяпбергенқызы және орыс тілі мен әдебиеті пәні мұғалімі Байкадамова Галия Пазыловна тағайымдалып, жұмыс атқарып жатырмыз.

Қазақстан Республикасы «Білім туралы» Заңының 8-бабында «Білім беру жүйесінің басты міндеттерінің бірі – оқытудың жаңа технологияларын енгізу, білім беруді ақпараттандыру, халықаралық ғаламдық коммуникациялық желілерге шығу» деп атап көрсеткен. [1, 4-б]. Елбасымыз Н.Ә. Назарбаев айқандай: «Болашақта өркениетті дамыған елдердің қатарына ену үшін заман талабына сай білім қажет. Қазақстанды дамыған 50 елдің қатарына жеткізетін, терезесін тең ететін – білім». [2, 11-б]. Соның ішінде білім беру саласында елеулі өзгерістер орын алды.

Бастауыш сынып мұғалімі ретінде тәжірибеге өзгеріс енгізу 4 В сыныбында іс-әрекеттегі зерттеу жүргізуден басталды. Іс-әрекеттегі зерттеу- тәжірибені жетілдіру, терең түсіну мақсатында немесе қабылданған шешім туралы хабарлау үшін сыныптағы жұмысты, тәжірибені жүйелі зерттеу. [3, 46-б]. Іс-әрекеттегі зерттеу жүргізуге бағытталған бес кадамды негізге ала отырып, іс –әрекеттегі зерттеу жүргізу үшін негізгі бағыттар мен басымдылықтар анықталып, осы сыныптағы білім сапасын арттыру мақсатында төмендегідей жоспар құрылды.

1. Іс-әрекеттегі зерттеуге арналған тақырыпты таңдауды негіздеу.
2. Іс-тәжірибеге енгізілген өзгерістер және пайдаланылған дерек жинау әдістері.
3. Тәжірибеге өзгерістерді енгізу.
4. Іс-әрекеттегі зерттеу жүргізу үдерісіндегі шектеулер және бұдан кейінгі іс-тәжірибеге жасайтын ықпалы.
5. Деректерді талдау, қорытындылау және оқытудағы келешек өзгерістерді жоспарлау.

Іс-әрекеттегі зерттеу жұмысын бастау - орта буынға аяқ басатын 4 сыныптардың мүмкіндіктерін, деңгейін анықтау үшін тиімді әдіс. Зерттеу жүргізудің 1 қадамы - зерттеуге арналған тақырыпты таңдауды негіздеу. Бұл үшін ауызша сабақтар әдебиеттік оқу, дүниетану пәндеріне сабаққа қатысып, жеке оқушылардың мүмкіндіктері бақыланды.

2 кадам зерттеуді әзірлеу, дерек жинау үшін пән иелерімен, оқушылармен сауалнамалар жүргізілді. Сауалнамалар қорытындылары талданып, тақырып таңдауға негіз болды. Сыныптағы іс-әрекеттегі зерттеудің тақырыбы: «Оқушылардың сыни тұрғыдан ойлауын топтық жұмыс арқылы дамытуға бола ма?». Бұл тақырыптың өзектілігі қазіргі білім беру жүйесіндегі өзгерістердің барлығы оқушылардың функционалдық сауаттылықтарын дамытуға алып келеді. Бұл дегеніміз біз тәрбиелеген оқушылар өзіне қажетті білімді ала білуге, оны өмірде қолдана алуға және өмір бойы өз білімін жетілдіруге дайын болуы керек. Біздің қазіргі таңдағы білім беру үрдісі біржақты болып отыр. Сабақта білім беру мұғалімнен оқушыға қарай жүруде. Оқушылар дайын ақпаратты ғана қабылдауда. Сондықтан да оқушыларды өз бетімен білім алуға және оны өмірде қолдана алуға дағдыландыруымыз керек. Сындралы оқытуға негізделген сабақтарда оқушылар өз білімдері мен ұстанымдары туралы ойланады, бір-бірін оқытады, топпен бірігіп жұмыстанады, белгілі бір тақырыпты оқу үстінде көзқарастарын өзгертеді, өз болжамдарына сыни көзқараспен қарауға үйренеді. Сол арқылы өз түсініктерін тереңдетіп, кеңейтеді. Құзырлы оқытудың маңызды факторы мұғалімнің оқушыға тақырыптың мәнін өз бетімен меңгеруін қамтамасыз ету болып табылады. Осылайша оқушы өзінің оқуы үшін жауапты болады. Оқушы мұндай жауапкершілікті көбіне сабақ беру барысында сезініп, қабылдайды. Оқушылардың білім білік дағдыларын қалыптастыратын әдіс тәсілдер көп болғанымен оның ішінен тиімдісін таңдап алу мұғалімнің шеберлігіне байланысты. Дәстүрлі білім беруде кеңінен және жаппай қолданылған репродуктивтік әдіс оқушының "дайын" білімдерді есінде сақтап, оны қатесіз айтып беруге үйретумен ғана шектеледі. Бірақ оқушының ақыл-ой белсенділігін дамытпайды. Бүгінгі таңда бұл әдісті қолдануға болмайды десек қате болмас. Оқушының танымдық іс - әрекетін дамытып, ақыл- ой жұмысын күшейтетін әдістердің бірі - эвристикалық әдіс. Бұл әдіс туралы Ю.К. Бабанский тамаша пікірлер айтқан. Диалогтік оқытуды ұйымдастырғанда осы әдісті қолдануға болады. Сонда біз екіжақты тиімді әдісті іске асырамыз. Мысалы диалогті оқушылардың іс-әрекетті ұйымдастыру, ынталандыру, бақылау әдістері арқылы жүзеге асырамыз. Ең көп қолданылатын әдістердің бірі - түсіндіру әдісі. Бұл әдіс жаңа тақырыпты түсіндіргенде жиі қолданылады. Дәстүрлі сабақтарда сабақтың бекіту кезінде оқушылар білімді дұрыс меңгермей қалған жағдайда жиі қолданылатын әдіс. Бұл әдістің де өзіндік ерекшеліктері бар, дегенмен бұл әдісті қолданғанда біз балаға дайын ақпаратты беріп қоюмен шектелеміз. Александер (2008) диалог түріндегі оқыту оқушыларды ынталандыруға және дамытуға зор үлес қосады деп санайды. Сондай ақ диалогтік оқыту туралы Бахтин(1981), Мерсер(2005), Велс(1999), Вуд(1998) өз еңбектерінде атап көрсеткен. Мерсер сыныпта талдау кезінде өз

сөзін дәйектеудің үш түрін атап көрсеткен. Олар: пікірталастық әңгіме, кумулятивтік әңгіме және зерттеушілік әңгіме. [4, 29,52-6]. Тағы да басқа біздерге белгілі оқытудың кеңінен қолданылатын кітаппен жұмыс әдісі, көрнекілік әдісі деген сияқты әдістер бар. Сыныпта топтық жұмыстарды жоғарыда айтылған әдіс - тәсілдерді қолдану арқылы орындатсақ оқушының өз бетімен жұмыстануға дағдыланатыны ақиқат. Білім үрдісі нәтижелі болу үшін оқушы сабақта өз бетімен жұмыстанып, зерделей білуі керек. Мұғалім сыныпта осы ахуалды қалыптастыруы тиіс. Зерттеулерге сүйенсек, оқушы дәріс арқылы білімнің тек 5%-ын, оқу арқылы 10%-ын, көру арқылы 20%-ын, көрсетілім арқылы 30%-ын, талқылау арқылы 50%-ын, практика арқылы 70%-ын, ал өзара оқыту арқылы 90%-ын меңгереді екен. [4,6-77]. Таңдап алған тақырып құзырлы мұғалімнің алдына жеке оқушының мүмкіндіктерін жақсы түсіне білу жөнінде нақты міндеттер қойып отыр. Ұстаздардың пікірі мен қатысқан сабақтарды салыстырып, сараптап төмендегідей қорытынды шығарылды: 4 "В" сыныбына сабақ беретін мұғалімдер өз сабақтарында RWCT әдістерін өте сирек қолданады. Мұғалім сабақта басты ұйымдастырушы ретінде оқушыларды өз нұсқауы бойынша жұмыстандырып, олардан тек теориялық дұрыс жауаптарын талап етеді. Яғни, бұл сыныпта оқушының өз ойын айтуға жағдай жасақталмаған. Сондықтан таңдап алынған тақырыптағы зерттеу нәтижесі осы сынып оқушыларының білім сапасына оң әсер етеді деп жоспарланды. Таңдалған тақырыпқа сай, 3 қадам тәжірибеге өзгерістерді енгізу үшін орта мерзімді жоспар бойынша тізбектелген 4 сабақ жоспарланды. Сабақтар топтамасында әрбір жеті модульді бір-бірімен үйлесім тауып, ықпаладастыру міндет болатын. Ең маңыздысы осы қойылған мақсаттарға қол жеткізуге бағытталған нәтижеге негізделуі керек. Әрбір модульді оқытуда ықпалдастыру жолында құрылған жоспар бойынша әр оқушы өз жұмысының нәтижесін көру үшін, әр оқушыны назарда ұстау үшін оларға жауапкершілікке бағытталған тапсырмалар берілуі керек. Пажарес: «оқыту стилін таңдау кезінде мұғалімнің білімділігінен гөрі, ұстанымға негізделген ой-тоқтамдарының ықпалы күштірек»- деп сендіреді. Өйткені оқыту үдерісінде қалыптасқан көзқарстар мұғалімнің сыныптағы барлық іс әрекеттеріне әсер етеді. Мұғалімнің сыныптағы іс-әрекеттеріне әдістемелік құралдар немесе оқулықтардан гөрі, пәннің қалай оқытылуы керектігі жөнінде әбден қалыптасқан пікірлері анағұрлым күштірек ықпал етеді [4, 6-7]. Тарих пәнінің басты мақсаты - оқушыларды сөйлету, ой-қиялын жетілдіру, сыни пікір қалыптастыру болса, әр сабақта оқушыларды сыни ойлауға дағдыландыру. Әр сабақтан соң, «Мен не ұтам?» және «Оқушы не ұтады?» деген сұрақтарды естен шығармай, әр сабақ кезінде бағалау әдістерін қолданудағы оң нәтижелер мен кездескен кедергілерді саралай отырып, одан әрі жетілдіру үшін қайта жоспарланды. 4 – қадам іс-әрекеттегі зерттеу жүргізу үдерісіндегі шектеулер мен бұдан кейінгі іс - тәжірибеге жасайтын ықпалы. Әр сабақтың жетістігі мен кездескен кедергілерді талқылап, алдағы уақытта нені ескеру қажет екеніне рефлексивтік есеп жазылып, нәтижесінде оқушылардың жеке даму аймағын анықталып, тапсырмалар мен әдіс-тәсілдер өзгертілді. Қорытындысында әр түрлі деңгейдегі оқушылардың ауызша сабақтардағы белсенділіктері артты. Мысалы: Д есімді (А) деңгейдегі оқушының бойынан оң өзгерістер байқадым. Пәнге деген қызығушылығын, өз ойын қате болсада еркін айтуға тырысатынын, топтық жұмыста топ мүшелерімен біріге жұмыстанып жатқаны ерекше көзге түсті. Үй тапсырмасын үнемі орындап, тексертетін болды. Бұл өзгеріс оқушының басқа да пәндерден ашылуына көмектескенін сабаққа ену барысында байқалды. Пән мұғалімдеріне оқушыны формативті бағалап, әр сабақта ынталандыру мақсатында жігерлендіріп отыру қажеттілігі ескертілді. Осы әдебиеттік оқу сабағынан таңдап алынған Е есімді (Б) деңгейдегі оқушының әдебиеттік оқу пәнінен де көтерілгенін оның сабаққа белсене қатысып, «5»-тік бағаларының көбеюінен көруге болады. Ал Е есімді (С) - деңгейдегі оқушының тақырыпқа қатысты, тақырыптан тыс қосымша ізденуінен, сабақта, сабақтан тыс уақыттарда сұрақтар қойып, сұрақтарының деңгейінен үнемі ізденіс үстінде жүргенін байқауға болады.

5 қадам деректерді талдау, қорытындылау және оқытудағы келешек өзгерістерді жоспарлау. 4 «В» сыныбында жүргізілген іс-әрекеттегі зерттеудің нәтижесінде сабақтар

топтамасында «Тұлғаны танып біл», «Білім биржасы», математикалық есеп, ББҮ, INSERT картасымен жұмыс, РАФТ, «Автор орындығы», «Тв шоу», рөлдік ойын, сәйкестендіру, электронды оқулықпен жұмыс, картамен жұмыс, тарихи диктант, хронологиямен жұмыс т.б. әдістер сабақ бөлімдерінде ұтымды пайдаланылды. Оқушының мүмкіндіктері ескеріліп, әдіс-тәсілдер тиімді таңдалса, оқушылардың сыни тұрғыдан ойлауын топтық жұмыс арқылы дамытуға болатыны тәжірибе кезінде дәлелденді. Сабақтағы жұптық және топтық жұмыстар оқушының сыни тұрғыдан ойлауының, өз-өзіне нақты баға бере алуының дамуына көмектеседі, өз бетімен жұмыс істеуі мен жауапкершілігін дамытады, ынтымақтастыққа, өзгелермен санаса жұмыс істеуге үйретеді. Алдағы уақытта тәжірибені жетілдіріп, сыныптың білім сапасын арттыруда пән иелерімен бірлесіп жұмыстану жалғасын табады. 4 «В» сыныбында жүргізілген «Оқушылардың сыни тұрғыдан ойлауын топтық жұмыс арқылы дамытуға бола ма?» тақырыбындағы іс-әрекеттегі зерттеу қорытындысында пән мұғалімдеріне жеке оқушыларға қатысты ұсыныстар айтылды.

4 «В» сыныбындағы іс-әрекеттегі зерттеу нәтижесін сыныптағы ауызша сабақтардағы білім сапасының көтерілуінен көруге болады.

Осындай іс – әрекетті зерттеу жұмыстарын ұйымдастыруда мұғалім қоғамдағы болып жатқан, тез өзгеріп тұратын әлеуметтік – экономикалық, педагогикалық, ғылыми өзгерістерге тез төселгіш, жаңаша ойлау жүйесін меңгерген, жеке шығармашылық кәсіби түрде оқушылармен тез ортақ тіл таба алатын, педагогикалық үрдісте жүйелі бағыттармен жұмыс істей алатын, шәкіртінің жанына нұр құятын ұстазды ғана бүгінгі күннің лайықты тұлғасы, яғни, «Жаңа формация мұғалімі» деуге болады.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы, 2007
2. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.
3. Қазақстан Республикасы жалпы білім беретін мектептері педагогтерінің біліктілігін арттыру курстарының бағдарламасы. Назарбаев Зияткерлік мектебі, Кембридж университеті. 2013 жыл. Мұғалімге арналған нұсқаулық I деңгей.
4. Қазақстан Республикасы жалпы білім беретін мектептері педагогтерінің біліктілігін арттыру курстарының бағдарламасы. Назарбаев Зияткерлік мектебі, Кембридж университеті. 2014 жыл. Мұғалімге арналған нұсқаулық II деңгей.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПЕРЕДОВЫХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ИДЕЙ М. ЖУМАБАЕВА ПРИ ФОРМИРОВАНИИ КЛЮЧЕВЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ УЧАЩИХСЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Исетова Бағытжан Кабдулкапаровна
директор школы,
учитель математики
ГУ «Средняя школа № 5 имени Б. Момышулы
отдела образования акимата г.Костаная»

Аннотация

Бұл мақалада жаңартылған білім беру мазмұны аясында математика сабақтарында М.Жұмабаевтың озық педагогикалық идеяларын қолдануы туралы айтылған. Мақаланың мақсаты М.Жұмабаевтың идеяларын негізгі білім беру барысында оқушылардың құзыреттіліктері мен ерекшеліктерін анықтау және сипаттау болып табылады.

Аннотация

В статье затрагивается тема использования передовых педагогических идей М.Жумабаева на уроках математики в условиях обновленного содержания образования. Целью статьи является выделение и описание характерных особенностей ключевых

Алғы сөз.....	3
Аманжол Күзембайұлы Мағжан Жұмабайұлының «Батыр Баян» жырының тарихилығы.....	4
Ахметов Т.А. Мағжан Жұмабаев – өлең сөздің пайғамбары.....	7
Утегенова Б.М К вопросу о необходимости изменений в образовательной практике педвуза.....	11
Абдрахманова М.С. Мағжан Жұмабаевтың ойлау ұғымы мен сындарлы оқыту үндестігі.....	14
Айтуарова Л.Н. Патриотическое воспитание как основа формирования духовных ценностей у подрастающего поколения.....	16
Аканбаев Б.Н. Нұркелді П. Эмоционалды күйіп кетудің белгілері және салдары...	19
Аманжол Күзембайұлы, Алибек Т.К., Шақимбаева А.Р. Движение Марал-ишана: характер и идейные основы.....	22
Аманжол Күзембайұлы, А.Сероус Раннесредневековые печенеги.....	26
Аухатова Р. Ж., Мурзагалиева К.З. Мағжан дүниетанымы.....	30
Ашимова Н.Т. Просветительские идеи Магжана Жумабаева и современная образовательная система.....	34
Байжанова С.А., Балгабаева Г.З. Формирование поликультурной личности младшего школьника в условиях модернизации общественного сознания.....	38
Батура Л.В. Некоторые инновационные подходы в преподавании математики в школе.....	43
Батыргалиева Р.Т. Исследование современного урока географии в условиях малокомплектной школы: проблемы и перспективы.....	48
Бегежанова Г.Х. Білім берудегі инновациялық технологиялар.....	50
Болотвина Г.В. Педагогические взгляды Магжана Жумабаева.....	54
Гвиздок Л.В. Великий сын востока.....	57
Геворкян А.Р. Применение элементов дистанционного обучения в учебном процессе колледжа.....	61
Гончар Н.А., Иванова Е.Н. Некоторые особенности отражения педагогических идей М. Жумабаева в современном образовании.....	65
Даулетбаева Г.Б. Мұғалімнің кәсіби бағыттары пәнінің мазмұнындағы талантты және дарынды балаларды оқыту тақырыбын оқыту мәселесіне.....	68
Досмурзина А.К. Инновациялық әдіс-тәсілдерді білім беруде қолдану.....	70
Ермаганбетова А.Ж., Бексултанова Р.Қ. Мағжан Жұмабаев және заманауи білім..	73
Жармухамбетова Ж.К. Балалар әдебиетіндегі Мағжан.....	76
Жумабаева Г.Т. Мағжан Жұмабаев еңбектері- рухани әлемді танудың көзі.....	81
Жумабаева М.А. Актуальность педагогических трудов Магжана Жумабаева в современной образовательной системе.....	83
Иванова Е.Н. Некоторые возможности использования педагогических идей М.Жумабаева студентами в воспитательной работе с учащимися	88
Иванова Е.Н., Лантух Я.С. К вопросу направлений ознакомления студентов с инновационными подходами к обучению учащихся начальной школы.....	91
Ивышева Э.К. Жас ұрпақты рухани құндылықтармен тәрбиелеу жүйесін қалыптастыру.....	95
Ильясов Е.К. Реализация задач духовно-нравственного воспитания на уроках математики.....	98

Ильясова Г.А. Сабақты зерттеу» тәсілі эксперименталдық зерттеудің ерекше нысаны ретінде.....	102
Исетова Б.К. Использование передовых педагогических идей М. Жумабаева при формировании ключевых компетенций учащихся на уроках математики.....	106
Исмагулова К.Б., Симакина И.А. Развитие у детей общечеловеческих ценностей на интегрированных уроках.....	109
Кабденова Ж.М. Мағжан Жұмабаев - жарық жұлдыз.....	112
Калиев Д.Д. Мешітхан А.А. Дебат технологиясы арқылы тұлғаның көшбасшылық қабілеттерін қалыптастыру жолдары.....	116
Калиева А.А. Өскелең ұрпақтың бойында рухани құндылықтарды қалыптастырудың негізгі шарты – тәрбиеші-педагог шеберлігі.....	119
Карамурзина А.Б. Жаңаша үлгідегі сабақты ұйымдастыру – мұғалімнің жеке шығармашылық жұмысы.....	122
Карымсакова Д.Т, Утегенова С.Т. Методика проведения семинарского занятия в системе образования.....	126
Кенжегарина А.Ә., Арыстан Н.Н. Инновациялық білім беру – дамыған ұстаз, дамушы оқушыны қалыптастыру бағыты.....	129
Кокасова Р.К. Мағжан Жұмабаевтың өскелең ұрпақты тәрбиелеуге қосқан үлесі..	133
Қонарбаева Б.Қ. Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.....	135
Куркбасова Г.С. Оқу-тәрбие үдерісінде педагогикалық қарым-қатынастың тиімділігі.....	139
Мурат С. Мағжан Жұмабаевтың өлеңдері - ұлттық рух пен патриоттық тәлім-тәрбиенің қайнар көзі.....	144
Мурзабекова А.Б. Обучение с использованием мобильных устройств как новая система взаимодействия участников образовательного процесса.....	147
Муханова А.М., Биримжанова А.К. Жаңартылған білім-заман талабы.....	149
Нургалиева А.Ж., Бабаченко Л.П. К вопросу о некоторых задачах духовно-нравственного воспитания учащихся общеобразовательной школы.....	152
Нурушева Г.К. Вопросы организации курсов подготовки и переподготовки казахских специалистов в 1920 годы (на основе архивных материалов).....	155
Порошина Т.И. Основные аспекты исследования духовно-нравственных ценностей в контексте социально-гуманитарного знания.....	160
Саметова Н.С. Жас ұрпаққа тәлім-тәрбие мен білім беруді жетілдіру.....	162
Саутпаева А.А., Барамбаева К.А. Білім берудің тиімді түрі.....	165
Сафронова Г.К. Инновационные технологии и подходы в работе социального педагога.....	168
Сембетова Г.С. Өскелең ұрпақтың бойына рухани құндылықтарды қалыптастыруда қазақ әдебиетінің ролі	172
Смолева Н.В. Применение метода джигсо на уроках специальных дисциплин...	175
Сулейменова Қ.Қ. Ұлт мақтанышы – Мағжан Жұмабаев.....	178
Сулейменова Л.М., Шинибекова Г.С. Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.....	181
Султанова А.С. Мағжанның маржан мұрасы.....	185
Сураганова Б.Б. Использование произведений Магжана Жумабаева в преподавании истории казахстана	189
Сыздыкова Қ.К. Білім беру тәжірибесіндегі инновациялық тәсілдер.....	192
Тайкенова А.У. Мағжан Жұмабаевтың ағартушылық идеяларының қазіргі заманғы білім беру жүйесімен үндестігі.....	196
Тортулова А.Ә. Мағжан Жұмабаевтың келешек ұрпаққа салған дара жолы.....	198
Уварина Н.В. Аспекты креативно-прогностического управления в современном образовании.....	200

Уразова Л.И. Внедрение инновационных технологий в образовательную практику-становление конкурентоспособного специалиста.....	204
Фатхудинова И.В. Экологическое образование, воспитание и культура.....	209
Хамзина К.Б. Жастарға ұлттық рухани құндылықтарды қалыптастырудағы тәрбие мәселелері.....	212
Шалгимбекова А.Б., Шамитдинов А.М. Қазіргі заманғы білім беру жүйесіндегі инновация.....	216
Шарипов К.К. Созвучие просветительских идей Магжана Жумабаева современной образовательной системе.....	219
Шолқыбаева Р.М., Жантлесова М.Х. Өскелең ұрпақтың бойында рухани құндылықтарды қалыптастырудың негізгі шарты – тәрбиеші-педагог шеберлігі ...	222
Шолпанбаева Ғ.Ә., Безаубекова А.Д. Мағжан Жұмабаевтың шығармаларындағы ұлттық тәрбие.....	225
Шыныбекова А.Б. Сохранение национальной идентичности через педагогические идеи М. Жумабаева	228
Мнайдарова С.С., Ахманова К.Б. Созвучие просветительских идей Магжана Жумабаева современной образовательной системе.....	231
Көбекова А.Қ Студенттердің көшбасшылығы.....	234
Сауленко Т. Н., Науменко Н. Ю. Этнопедагогика М. Жумабаева и современность.....	239